

Зміст

Вступ	7
1. Відкриття Східної Європи та України (XVI – перша половина XVII ст.)	19
1.1. Мацей Меховіта – винахідник Східної Європи	22
1.2. Описи земель XVI ст.	28
1.3. Запорозькі козаки як борці з турками й татарами	34
1.4. Ранні географічні мапи	43
1.5. Відкриття України: «Description d’Ukraine» Боплана	47
2. Українські козаки в центрі уваги європейської громадськості ..	63
2.1. Реакція газет на повстання 1648/49 рр.	63
2.1.1. Повстання запорозьких козаків у 1648/49 рр.	64
2.1.2. Реакція тогочасної преси на підпорядкування запорозьких козаків московському цареві	75
2.2. Історичні твори про козацькі війни	82
2.2.1. П’єр Шевальє: «Війна козаків проти Польщі»	83
2.2.2. «Історія громадянських воєн у Польщі» (Бізаччіоні та Віміна)	89
2.2.3. Історія переслідувань українських євреїв: Натан Ганновер	98
2.3. Україна в описах земель Речі Посполитої другої половини XVII ст.	99
2.4. Підсумок	108
3. Україна та Росія у XVIII ст.	113
3.1. Гетьман Мазепа і козаки в тогочасній періодиці	113
3.2. Мазепа й Україна у творах першої половини XVIII ст.	122
3.3. Вольтер, Мазепа, Карл XII та Петро Великий	135
3.4. Україна в енциклопедіях XVIII ст.	140
3.5. «Neue Erdbeschreibung» Антона Фрідріха Бюшінга	156
3.6. Перші загальні виклади української історії	158
3.6.1. Жан-Бенуа Шерер: Annales de la petite Russie	158
3.6.2. Йоганн Крістіан Енгель: Історія України і українських козаків	169
3.7. Підсумок	176

4.	Україна стає країною селян: подорожні описи 1760–1860 рр.	181
4.1.	«Journal meiner Reise» Гердера	183
4.2.	Четверо британців, двоє німців і один француз	184
4.2.1.	Джон Белл – шотландський лікар проїздом	184
4.2.2.	Вигадана подорож «Джозефа Маршалла»	185
4.2.3.	Двоє німців у польській Україні: Гаммард і Меллер	187
4.2.4.	Барон де Бер	195
4.2.5.	Едвард Деніел Кларк	197
4.2.6.	Джон Томас Джеймс	198
4.3.	Дві письменниці: Жермена де Сталь і Марі Ферстер	200
4.4.	Йоганн Георг Коль: приятель малоросів із Бремена	203
4.5.	Відкриття Галичини	219
4.6.	Підсумок	231
5.	«Поетична Україна»	235
5.1.	Відкриття українських народних пісень і дум	236
5.2.	Рання рецепція Шевченка й Гоголя	245
5.3.	Легенда про Мазепу в літературі й мистецтві європейського романтизму	256
6.	Резюме	265
	Наслідки	283
	Примітки	285
	Перелік джерел	323
	Перелік періодичних видань і брошур кінця XVI – початку XVIII ст.	334
	Література	339
	Довідкова література	347
	Перелік та джерела ілюстрацій	348
	Іменний покажчик	351